

Brüsszel, 2015.12.16.
COM(2015) 648 final

2015/0295 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**az árutőzsdei kereskedők számára biztosított mentességek tekintetében az 575/2013/EU
rendelet módosításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az „árutőzsdei kereskedő” fogalma az energia- és áru piacokon működő gazdasági szereplők széles körét foglalja magában. E szereplők némelyike kizárólag áru piaci származtatott szerződésekkel kereskedik, és funkcióját, valamint kockázatait tekintve a befektetési vállalkozásokra hasonlít, míg mások a nyersanyag-előállítás mellett csupán kiegészítő tevékenységként adnak-vesznek áru piaci derivatívákat. Az 575/2013/EU rendelet (a tőkekövetelmény-rendelet, CRR) és a 2013/36/EU irányelv (a tőkekövetelmény-irányelv, CRD) követelményei egyaránt vonatkoznak a hitelintézetekre és a befektetési vállalkozásokra. A befektetési vállalkozásokra vonatkozó tőkekövetelmény-rendszer a hitelintézetekre vonatkozó rendszeren alapul, annak a befektetési vállalkozások által nyújtott befektetési szolgáltatások figyelembevételével adaptált változata.

A CRR 493. cikkének (1) bekezdése és 498. cikkének (1) bekezdése mentesíti a nagy kockázat-vállalásra, illetve a szavatolótőke-követelményekre vonatkozó rendelkezések alól az árutőzsdei kereskedőket (azokat a befektetési vállalkozásokat, „amelyek fő üzleti tevékenysége kizárólag a 2004/39/EK irányelv I. melléklete C. szakaszának 5., 6., 7., 9. és 10. pontjában meghatározott pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó befektetési szolgáltatásokból és tevékenységekből áll, és amelyekre 2006. december 31-én az értékpapír-befektetési szolgáltatásokról szóló, 1993. május 10-i 93/22/EGK tanácsi irányelvet nem kellett alkalmazni”).

Mindkét mentesség 2017. december 31-én lejár. E mentesítő rendelkezések eredetileg azért kerültek be a CRR-be, hogy időt adjanak a szabályozó hatóságoknak az árutőzsdei kereskedők kockázati profiljához igazodó prudenciális szabályok kidolgozására¹. E célból a CRR 493. cikkének (2) bekezdése és 498. cikkének (2) bekezdése szerint a Bizottságnak 2015 végére jelentéseket kell készítenie, amelyek alapján a Bizottság a CRR módosítására irányuló javaslatokat tehet. Az említett határidőig a Bizottságnak egy további, az általában vett befektetési vállalkozások prudenciális felügyelete céljára megfelelő rendszerre vonatkozó jelentést is be kell nyújtania. Ezt a jelentést is bizottsági javaslat követheti.

Mivel az említett jelentések összefüggnek egymással, a Bizottság úgy döntött, hogy a fenti témákat egyetlen felülvizsgálatban egyesíti (a továbbiakban: a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat), és egyetlen jelentést készít. Ezt a befektetési vállalkozások valamennyi típusára vonatkozó koherens prudenciális keretrendszer kialakításának szükségessége indokolta. A befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat megkezdődött: a Bizottság felkérte az Európai Bankhatóságot (EBH) és az Európai Értékpapír-piaci Hatóságot (ESMA) a szakmai tanácsadásra. A szakvélemény várhatóan 2015. szeptember végére készül el. A Bizottság ennek ismeretében készíti el saját jelentését. Amennyiben a Bizottság a befektetési vállalkozásokra vonatkozó, meglévő prudenciális keretrendszer módosítása mellett dönt, úgy a jelentésben részletezi a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat következő lépéseit, és körvonalazza a mérlegelt módosításokat.

¹ A CRR voltaképpen csak kiterjesztette a 2006/48/EK irányelvben már biztosított mentességet, mivel nem volt elegendő idő az árutőzsdei kereskedőkre vonatkozó megfelelő prudenciális szabályozás kialakítására.

A befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat összetett projekt, amely 2015 végéig nem fog lezárulni. Rendkívül valószínűtlen ezért, hogy még a jelenlegi mentességek lejárata (2017 vége) előtt elkészüljön, elfogadásra és alkalmazásra kerüljön egy, az e felülvizsgálat eredményeként létrejövő esetleges jogi aktus. Amennyiben viszont az említett időpontig nem születik meg a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat eredményeként létrejövő specifikus prudenciális keretrendszer, az árutőzsdei kereskedőkre 2018. január 1-jétől teljes mértékben vonatkozni fognak a CRR/CRD követelményei.

Ez két problémát vet fel. Először is, az árutőzsdei kereskedők úgy kerülnének teljes mértékben a CRR/CRD követelményeinek hatálya alá, hogy nem született akaratlagos (és megalapozott információk alapján hozott) döntés arról, hogy esetükben valóban ez jelenti-e a legmegfelelőbb rendszert. Másodszor, amennyiben a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat eredményeként az árutőzsdei kereskedőkre szabott, speciális prudenciális keretrendszer jön létre, az e kereskedőkre vonatkozó szabályozási keretek instabilakká válnak: a jelenlegi rendszerből, amelyben mentesülnek a nagykockázat-vállalásra és a szavatolótőke-követelményekre vonatkozó rendelkezések alól, először egy, a CRR/CRD követelményeit teljes mértékben érvényesítő ideiglenes rendszer hatálya alá kerülnének, majd ezt követően nagyon rövid időn (egy vagy két éven) belül a fent említett, sajátosan rájuk szabott keretrendszer vonatkozna rájuk. Ezt a kimenetelt lehetőleg el kell kerülni.

Annak érdekében tehát, hogy ez a helyzet ne álljon elő, célszerű meghosszabbítani a CRR-ben meghatározott, jelenlegi mentességek hatályát. A meghosszabbítás során figyelembe kell venni a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat befejezéséhez és az annak eredményeként esetlegesen létrejövő jogi aktusok megalkotásához, elfogadásához és alkalmazásához szükséges időt.

- **A javaslatnak a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel való összhangja**

Ez a javaslat teljes mértékben összhangban van a CRR jelenlegi rendelkezéseivel (az azokban foglalt mentességeket hosszabbítja meg). Teljes mértékben összhangban van emellett a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat általános törekvésével is (a befektetési vállalkozások céljaira megfelelő prudenciális keretrendszer kialakítása), mely felülvizsgálatról a CRR rendelkezik (lehetővé teszi az árutőzsdei kereskedők meglévő szabályok szerinti működését a felülvizsgálat befejezéséig és az annak eredményeként esetlegesen elfogandó jogalkotási javaslatok végrehajtásáig).

- **A javaslat egyéb uniós politikákkal való összhangja**

Ez a javaslat összefügg a 2014/65/EU irányelvnek (MiFID 2) azon végrehajtási aktusával, amely a befektetési vállalkozásnak minősülő árutőzsdei kereskedőket azonosítja². Összefügg emellett az energiapiac területével kapcsolatos szakpolitikával is, tekintettel arra, hogy az árutőzsdei kereskedők ezen a piacon fejtik ki tevékenységüket (esetenként akár nagy energiapiaci vállalatcsoportok részeként)³.

² Az összefüggés a MiFID 2 irányából vezet a CRR/CRD felé: ha egy árutőzsdei kereskedő az előbbi értelmében befektetési vállalkozásnak minősül, akkor az utóbbi jogszabályok követelményei vonatkoznak rá.

³ A mentesség meghosszabbítása révén elkerülhetők az e piacokat érintő esetleges fennakadások, és elegendő idő marad az árutőzsdei kereskedőkre vonatkozó megfelelő prudenciális keretrendszer kialakítására.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

Mivel a javaslat a CRR módosítására vonatkozik, azonos jogalap került kiválasztásra.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

A jelenlegi mentességeket az uniós jog, ezen belül a CRR tartalmazza. Mivel a CRR nem teszi a tagállamok számára lehetővé e mentességek meghosszabbítását, erre csak uniós szinten kerülhet sor.

- **Arányosság**

A javaslat arányos, mivel az 1. szakaszban ismertetett probléma megoldása érdekében rendkívül korlátozott mértékben módosítja a meglévő jogszabályokat.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Mivel a javaslat a CRR módosítását kívánja meg, ezért a választott jogiaktustípus a rendelet.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A fent említetteknek megfelelően jelenleg van folyamatban a CRR-ben és a CRD-ben meghatározott, a befektetési vállalkozásokra (azaz többek között az árutőzsdei kereskedőkre) vonatkozó prudenciális keretrendszer felülvizsgálata. Az árutőzsdei kereskedők megfelelő prudenciális kezelését e felülvizsgálat eredményei határozzák majd meg. Jelen javaslat célja az árutőzsdei kereskedőkre vonatkozó jelenlegi elbánás meghosszabbítása a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat befejezéséig és a prudenciális keretrendszer annak eredményeként bekövetkező esetleges módosításának végrehajtásáig.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Nem került sor konzultációkra az érdekelt felekkel.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Nem került sor külső szakértők bevonására.

- **Hatásvizsgálat**

Mivel a javaslatnak nincs jelentős gazdasági, környezeti vagy szociális hatása, hatásvizsgálat nem készül. Jelentős hatással járna ellenben az, ha a mentességek meghosszabbítására nem kerülne sor, és ennek következtében a CRR és a CRD követelményei teljes mértékben alkalmazandóvá válnának az árutőzsdei kereskedőkre (ráadásul anélkül, hogy elemzés készülne arról, megfelelő lenne-e esetükben ez).

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A javaslat nem jár az árutőzsdei kereskedők szabályozásból eredő terheinek módosulásával a fellépés elmaradásához képest. Feltéve, hogy a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat eredményeként új prudenciális keretrendszer kerül kialakításra az árutőzsdei

kereskedők vonatkozásában, e javaslat éppen azt kívánja elkerülni, hogy az árutőzsdei kereskedők előbb a CRR és a CRD követelményeinek (és az ezzel járó szabályozásból eredő terheknek) a hatálya alá kerüljenek csak azért, hogy azt követően röviddel már az említett új keretrendszer vonatkozzon rájuk.

Más szóval, a javaslat célja, hogy megakadályozza az árutőzsdei kereskedők szabályozásból eredő terheinek ideiglenes növekedését.

- **Alapvető jogok**

A javaslatnak nincs hatása az alapvető jogok védelmére.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincs költségvetési vonzata.

5. EGYÉB ELEMEEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

E javaslat célja annak az időszaknak a meghosszabbítása, amely alatt az árutőzsdei kereskedők mentesülnek a CRR-ben megállapított egyes követelmények alól. Végrehajtási tervre nincs szükség, mivel a meghosszabbítás közvetlenül alkalmazandó, és a jelenlegi gyakorlat folytatását biztosítja. Ugyanezen okból nincs szükség nyomon követésre, értékelésre és jelentéstételi intézkedésekre sem. Ezekre az elemekre az árutőzsdei kereskedőkre vonatkozó prudenciális keretrendszernek a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat eredményeként esetlegesen végrehajtandó módosításai esetében lesz szükség.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetében)**

Tárgytalan.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A javaslat rendelkezései kizárólag az árutőzsdei kereskedők számára a CRR-ben megállapított, a nagykockázat-vállalásra és a szavatolótőke-követelményekre vonatkozó mentességek meghosszabbítására irányulnak. Jelen indokolás megelőző szakaszai részletesen kifejtik a javaslat rendelkezéseinek logikáját és indokait.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**az árutőzsdei kereskedők számára biztosított mentességek tekintetében az 575/2013/EU rendelet módosításáról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,
 tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikkére,
 tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,
 a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,
 tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,
 tekintettel az Európai Központi Bank véleményére²,
 rendes jogalkotási eljárás keretében,
 mivel:

- (1) Az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³ mentesíti a nagykockázat-vállalásra, illetve a szavatolótoke-követelményekre vonatkozó rendelkezések alól azokat a befektetési vállalkozásokat, amelyek fő üzleti tevékenysége kizárólag a 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁴ I. melléklete C. szakaszának 5., 6., 7., 9. és 10. pontjában meghatározott pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó befektetési szolgáltatásokból és tevékenységekből áll, és amelyekre 2006. december 31-én a 93/22/EGK tanácsi irányelvet⁵ nem kellett alkalmazni (a továbbiakban: árutőzsdei kereskedők). Ezek a mentességek 2017. december 31-ig alkalmazandók.
- (2) Az 575/2013/EU rendelet egyúttal azt is előírja, hogy a Bizottság 2015. december 31-ig tegyen jelentést az árutőzsdei kereskedők prudenciális felügyelete céljára megfelelő rendszerről. A rendelet továbbá előírja, hogy a Bizottság ugyanezen időpontig készítsen jelentést az általában vett befektetési vállalkozások prudenciális felügyelete céljára megfelelő rendszerről. Adott esetben e jelentéseket jogalkotási javaslatok követhetik.

¹ HL C , , . o.

² HL C , , . o.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. június 26-i 575/2013/EU rendelete a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról, (HL L 176., 2013.6.27.,1. o.).

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 21-i 2004/39/EK irányelve a pénzügyi eszközök piacairól, a 85/611/EGK és a 93/6/EGK tanácsi irányelv, és a 2000/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 93/22/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 145., 2004.4.30., 1. o.).

⁵ Az értékpapír-befektetési szolgáltatásokról szóló, 1993. május 10-i 93/22/EGK tanácsi irányelv (HL L 141., 1993.6.11., 27. o.).

- (3) A befektetési vállalkozásokra, köztük az árutőzsdei kereskedőkre vonatkozó tőkekövetelmények felülvizsgálata (a továbbiakban: a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat) folyamatban van. A felülvizsgálat és az annak fényében esetlegesen szükségessé váló új jogi aktusok elfogadása csak 2017. december 31-ét követően zárul le.
- (4) A jelenlegi rendszer értelmében 2017. december 31. után az árutőzsdei kereskedők a nagykockázat-vállalásra és a szavatolótőke-követelményekre vonatkozó rendelkezések hatálya alá kerülnek. Ennek következtében jelentősen több szavatoló tőkével kell majd rendelkezniük a további működéshez, és ezáltal megnövekedhetnek a tevékenységeikkel kapcsolatos költségek.
- (5) A nagykockázat-vállalásra vonatkozó követelmények és a szavatolótőke-követelmények árutőzsdei kereskedők általi alkalmazását megkövetelő helyzet nem alakulhat ki lejáró mentességek eredményeként. Az erre vonatkozó döntést alapos indokok és a befektetési vállalkozásokra vonatkozó felülvizsgálat következtetései alapján kell meghozni, és azt jogi aktusban világosan ki kell fejezni.
- (6) Következésképpen új határidőt kell megállapítani a mentességek alkalmazásának lejáratára. Az 575/2013/EU rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 575/2013/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A 493. cikk (1) bekezdésének második mondata helyébe a következő szöveg lép:

„E mentességet 2020. december 31. és az e cikk (2) bekezdése alapján történő bármely későbbi módosítás hatálybalépésének időpontja közül a korábbi időpontig kell alkalmazni.”

2. A 498. cikk (1) bekezdésének második albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„E mentességet 2020. december 31. és a (2) és (3) bekezdés alapján történő bármely későbbi módosítás hatálybalépésének időpontja közül a korábbi időpontig kell alkalmazni.”

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben,

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök